

Z dosedanjimi uspehi in izkušnjami v četrto leto Titove petletke

Dnevno čitamo v časopisih o uspehih in delovnih zmagah raznih podjetij, tovarn, rudnikov, sindikalnih združenj, množičnih organizacij in drugih.

Tudi gasilci ne spimo. Zavedamo se svojih nalog ki smo jih prostovoljno prevzeli, da očujemo ljudsko premoženje, uničenega pred požarom.

Spomladni so si prostovoljna gasilska društva okrajne gasilske zveze v Ptuj... napovedala tekmovanje v raznih disciplinah.

V času tekmovanja je članstvo naraslo na skupaj 3906 gasilcev. Od tega je 617 deklet in žena ter 227 mladincev.

a) Naj je bilo skupaj (dnevnih in nočnih) 693. b) Pregledanih je bilo 20.437 stanovanijskih in gospodarskih poslopij...

c) Skupaj je bilo 292 predavanj o prvi pomoči na požariščih (po družtvih). d) Skupaj je bilo 390 strokovnih in političnih predavanj za članstvo in prebivalstvo.

V gasilcu so sodelovali pri 78 požarih in z 11.722 udarniški urami rešili in preprečili milijonske škode na ljudskem premoženju.

Tudi na drugih poljih se je gasilstvo udeleževalo, n. pr.: 1. V frontovskih brigadah za sečnjo in spraviljanje lesa je sodelovalo 338

Popis živine, perutnine in panjev

Izšla je v zveznem uradnem listu odredba zvezne vlade o popisu živine, perutnine in panjev v naši državi. Po tej uredbi bo popis v času od 16. do 23. januarja 1950 po stanju na dan 15. januarja prihodnjega leta.

Popis bodo pripravile in izvajale zvezna, republiške, oblastne, okrajne in krajevne popisne komisije. samo delo popisa na posebnih obrazcih pa bodo izvršile osebe, ki jih bodo pooblastili izvršilni odbori pristojnih okrajnih oziroma mestnih ljudskih odborov.

Za osebe, ki bi na ta ali oni način onemogočile ali ovirale popis, določa uredba kazno do 10.000 din ali do 30 dni poboljševalnega dela.

Brez točnih podatkov o osnovnih elementih kmetijske proizvodnje je izvajanje planskega gospodarstva v kmetijstvu nemogoče. Zato bo tudi prihodnje leto popis živine kljub temu, da smo ga imeli letošnjo spomlad, kajti točni podatki o tem so v interesu posameznikov kakor tudi države.

Obvestilo Narodne banke FLRJ

o puščanju v obtok novega bankovca po 50 din izdaje Narodne banke FLRJ in o odvzemu iz obtoka bankovca po 50 din izdaje DFJ

Narodna banka FLRJ obvešča o odloku Ministrstva za finance FLRJ o puščanju v obtok novega bankovca po 50 din izdaje Narodne banke in o odvzemu iz obtoka in zamenjavi bankovca po 50 din DFJ državne izdaje.

Na podlagi te odločbe:

1. Daje Narodna banka FLRJ na dan 1. decembra 1949 v obtok bankovec svo je izdaje po 50 din z datumom od 1. ma je 1946.

2. Bankovec po 50 din DFJ državne izdaje se odvzema iz obtoka in zamenja al pari, t. j. brez odbitka v razmerju 1:1. Odvzem iz obtoka bo izvršila Narodna banka FLRJ pri svojih blagajnah pri centralah glavnih podjetij in vseh podružnicah, in sicer v času od 1. do 31. decembra 1949.

3. Počenši od 1. jan. 1950 preneha biti bankovec po 50 din DFJ državne izdaje zakonito plačilno sredstvo, bo se pa lahko naknadno zamenjal pri Narodni banki FLRJ (pri centralah, glavnih podružnicah in vseh njenih podružnicah) v roku naslednjega meseca, t. j. zaključno do 31. januarja 1950.

Iz Narodne banke FLRJ

„Miklova Zala“ v Markovcih

Za nastankom zime se je po opravljem poljskem delu v Markovcih začela gledališka sezona. Na novo ustanovljeno umetniško izobraževalno društvo „Alojza Stratelca“, ki se je formalno iz svetovnih svetov Markovci, Nova vas in Borovci, nam je pripravilo „Miklovo Zala“.

Ceravno se nahaja prosvetni dom v zelo slabem stanju, posebno oder, so markoveci fantje in dekleta niso ustrelili dela, ki jih je čakalo za pravpravo tako težke scene kot jo je treba za „Miklovo Zala“. Da je oder v tako slabem stanju je razumljivo, saj je prosvetna dvorana celo poletje služila za skladišče žita.

Dne 26. decembra se je v Markovcih okrog tretje ure začelo zbirati ogromno ljudi. Dvorana, ki sprejme največ do 500 ljudi, ni mogla sprejeti vseh, ki so pri-

hiti od blizu in daleč, da vidijo „Miklovo Zala“. Ravno tu se je pokazalo kako je nujno potrebno, da se v Markovcih nadaljuje z gradnjo zadrugnega doma, ki čaka pridnih rok, da ga dograjdijo. Upamo, da se bo z ustanovitvijo kmetijske obdelovalne zadruge v Markovcih to vprašanje rešilo.

Pred igro je predsednik IZUD v jedrnatih besedah nakazal pomen „Miklovo Zales“. Poudaril je, da ravno tako kakor se obupala Miklova Zala v turškem suženjstvu, ne bo obupalo koroško ljudstvo, katerega so sramotno prodali tisti, od katerih smo pričakovali največ pomoči.

Igralci so svoje vloge dobro rešili, posebno, ker so bili nekateri prvič na odru. Posebno dobro je podala svojo vlogo Almine Stumberger Ottilija. Tudi Tresoglav, ki ga igra Strafela Anton in Veselič Anton) ter Mirko in Miklova (Stra-

jugu je suša, na severu pa deževje brez konca. Na jugu so pustinje, na severu močvirja. Severne reke nosijo svoje izredno obilne vode brez koristi v Ledeno in v Belo morje.

Kaj ko bi popravili prirodo in prevrgli del vode iz severnih rek v Volgo?

To je zamisel inženjra Nikolskega, Volgi in njenim pritokom se zelo približajo na severu Onega, Suhona, Vičgeda in Pečora. Te štiri reke skupaj imajo skoraj prav toliko vode kolikor Volga. Lahko jih je spojiti z Volgo po prekopih. Razvodja tam niso visoka in ta so mehka.

A spojiti reke ni dovolj. Treba je za-devo urediti tako, da bo mogoče vodi povečevati, jo po potrebi usmerjati v to ali ono smer.

Kako naj to dosežemo? Zgraditi moramo velika zajezitvena jezera. Pri spojitvi Kame s Pečoro — Kamo-Pečorsko jezero, pri spojitvi Kame z Vičgedo — Kamo-Vičegsko jezero.

Zato moramo pod povirjem obeh rek, ki ju hočemo spojit, zgraditi dva jez. Nad obojema jezoma se razlijeva obe reki v jezeri. Obe jezera moramo spojiti s prekopom v eno veliko jezero — šrambo vode.

Iz te šrambe bo mogoče usmeriti vodo na sever in na jug — tja, kjer bo pač bolj potrebna. V času povodnih bodo zajezitvena jezera zbirala vodo, poleti pa jo bodo odvajala. Tako se bomo naučili urejati življenje rek — brzdati njihovo drznost spomlad, poleti pa jih spodbadati.

Tudi življenje jezer bomo uredili. Na severu imamo tri jezera, ki so na zemljevidu razvrščena v nizu drugo pod

V večjih industrijskih centrih v Zahodni Nemčiji so zaradi gospodarskega zastoja začeli odpustiti delavce. Brezposelnost je stalno spremljajoč pojav kapitalistične ureditve družbe.

Na sejli občinskega sveta v Gorici so morali priznati, da je šestina prebivalcev mesta Gorice brez zaposlitve. Gorica ima le 60.000 prebivalcev, od teh le 10.000 brezposelnih.

Grška in britanska vlada sta se sporazumeli, da ostane britan-ka policijska misija še eno leto v Grčiji. Doslej je misija vezbala grške orožnike policijo in je uničila paznike.

V Italiji je bilo tekom prvih 8 mesecev tega leta 1952 stavk, v katerih je sodelovalo nad 6 milijonov delavcev.

Po podatkih združenja partizanov se nahaja danes v različnih italijanskih zaporiščih nad 5000 bivših italijanskih partizanov.

V prvih 10 mesecih t. l. je imela ameriška družba »General Motors« 502 miliona dolarjev dobička. Delničarjem bodo letičal največje dividende kar so jih sploh kdaj in sicer v višini 190 milijonov dolarjev.

Borba indonezijskega ljudstva proti nizozemskim kolonizatorjem se nadaljuje. Boji so zlasti srčni na Javi.

V Italiji prepovedujejo predvajanje naprednih filmov. Med temi je tudi film »Protivoini nevarnosti«. Predvajanje je bilo prepovedano na zahtevo cerkvenih krogov v Vatikanu.

V ptujskem Avtomoto društvu je usposobljenih 247 članov za šoferje

V ponedeljek, dne 26. t. m. se je vrstila v Ptuj letna skupščina Avto-moto društva v Ptuj. Na tej skupščini je bil dan obračuna društva, ki je eno najuglednejših v Sloveniji, pa tudi med najboljšimi v državi. V preteklem letu je 247 članov društva opravilo državni šoferski izpit ter se je s tem usposobilo za populčne šoferje. Zraven tega je še 45 članov položilo amaterske izpite Društvo je s tem svojo nalogo daleč presežilo.

Društvo je priredilo nekaj uspešnih akcij na vaseh, ko je v kmetijsko obdelovalnih zadrukah s popravili zadrugam znatno pomagalo in vzbudilo zanimanje za ljudsko tehniko. Društvo je delalo preglavice veliko pomanjkanje motornih vozil. Od 2 avtomobilov in 4 motornih.

Teles Jože in Ljubeč Marija) niso zaostajali; pa tudi druge vloge so bile dobro podane. Motilo je le, da ni bilo materiala za šminkanje, kar je posebno prišlo do izraza pri Seraniki (Majcen Viktor), ki je izgledal premak. Ljudstvo je bilo zelo zadovoljno. Prosim, pa moramo, naj da med prireditelji več miru.

Markovci igralci so pokazali, da bodo v večkratnem nastopom na odrin in temeljitim vežbanjem lahko še marsikaj dosegli. Markovčani smo ponosni na naše igralce in želimo, da nas še zastopajo s svojimi prireditvami tudi v drugih krajih. O P

Na reki Zrnovki v Makedoniji so v zadnjih dneh dogradili prvo največjo hidrocentral, ki se bodo v prvi petletki zgradila izključno iz domačega materiala in v celoti v naših tovarnah. Turbine so izdelali v »Litostroju«, generator in ostali material pa v tovarni »Rade Korčar« v Zagrebu. Velik del energije, ki jo bo proizvajala hidrocentrala, se bo uporabljal za namakanje riževih polj v vzhodni Makedoniji.

V kratkem bo začel v Črni gori obratovati v mestu Mojkovac velik kombinat lesne industrije. V kombinatu bodo izdelovali parketne deščice, sode, lesenilne ploščice, zaboje in drugo. Ves les bo racionalno uporabljen, tudi odpadki.

Ob reki Kolubari so odkrili na majhnem področju ogromne rezerve lignitnega premoga, ki se cenijo na 1500 milijonov ton. Plast premoga se mestoma po 40 metrov debele. Posebno vrednost pa ima ležišče še zaradi tega, ker je le okrog 50 km oddaljeno od Beograda. V kratkem se bodo ležišča začela izkoriščati.

V naših tovarnah se že izdeluje 90 odst. vseh potrebnih zdravil. Tovarne »Prelek«, »Pilva«, »Leks«, »Plofir«, »Galenika« in »Sutieska« s svojim izdelki temeljejo na inozemskih proizvodih.

ki jih poseduje, je uporaben je avtomobil in eno motorno kolo. Kljub vsemu pa je bil s tem avtomobilom dosežen velik uspeh: Medtem ko se je na njen izšolalo 105 članov, je prevozil 31.600 kilometrov. Ob strokovnem izpopolnjevanju se ideološko-politična vzgoja ni zametala.

Pri delu v delavnici je prednjačil krožek Biš, kjer so se obvezali na 400 ur, opravili pa so jih nad 530. Krožek v Ptuj je opravil 275 ur. Najaktivnejši je bil krožek Središče, kjer je v prvem tečaju položilo izpit 22 članov, v drugem pa je v pisanih že 90. V tem krožku je pokazal zlasti veliko poirtvovalnost tov. Rajh Franc.

Krožek v Cirkulanaš šteje 23 članov, izpit je opravilo 7. Krožek v Strnišču ima vse pogoje za uspešno delo, ima pa le 42 članov.

Na skupščini so sprejeli plan dela za prihodnje leto. Plan, ki predvideva znano popularizacijo avtomobilizma v okraju, je realen. 17-članski novoizvoljeni odbor zagotavlja, da bo uspešno nadaljeval s delom. Z radeštvijo nagrad in priznanj ter prehodne zastavice krožku Središče je bila skupščina zaključena. K. M.

Zadružniki! Vlagajte na hranilne knjižice, z varčevanjem koristite sebi in krepite svojo zadrugo

Ali ne bo začel Don usihati, če mu odvezamo vode? Don nam je potreben. Po Donu plujejo ladje. Don nam daje rbe. Iz Dona zajemajo vodo mesta in tovarne in jo trošijo tudi za namakanje polj.

Treba je preračunati, koliko vode je treba pustiti Donu za vse te potrebe in koliko mu je lahko vzamemo. Tudi za Don moramo uvesti knjigo o dotoku in odtoku.

Kolik bo odtok vode iz Dona? Tega še ne vemo natančno. Se ni določeno, kakšne jezove bomo gradili na Donu, še ni preračunano, koliko vode bomo potrošili za namakanje. A dokler tega ne vemo, ne moremo še dokončno skleniti, kako naj bo z Donom.

Tisti, ki so si zamislili ta projekt, menijo, da lahko prevržimo v Volgo več ko polovico vode iz Dona. A kako naj to storimo? Kako naj prisilimo Don, da ne bo tekol samo v Azovsko, ampak tudi v Kaspijsko morje?

Treba ga je zavustaviti na njegovem pod. Projekt pravi: Don je treba zgraditi z jezom iz kamna in zemlje. Kaj bo potem z vodo? Dotekala bo in dotekala, a nadaljnja pot ji bo zaprta. Razšla se bo v jezero, dobili bomo veliko zajezitveno jezero. Prav to nam je potrebno. Iz takega jezera lahko usmerimo polju-ben odtok vode, kamor hočemo. Deloma jo usmerimo po prekopu v Volgo, deloma pa pod jezom nazaj v Don, da ne bo usihal. Nadalje bomo tam, kjer se nagne prekop k Volgi, izkopali od njega rokav na jug, v dolino Sarpe, da bomo lahko hkrati namakali stepe Kal-miške pokrajine.

Nadaljevanje prihodnjih.

M. Ljuta

Priroda in ljudje

ODLOČITEV O USODI VOLGE IN KASPIJA

Možgani kolektivnega človeka so reševali nalogo.

V Akademiji znanosti se je več sto učenjakov posvetovalo o vprašanju, kaj naj se zgodi z Volgo in s Kaspijem. Posvetovanja so bila hkrati na več kra- jih, v več odsekih. V prvem odseku so poznavalci morja izračunavali in preračunavali gladino na akvatoriji Kaspija za več desetletij naprej (kopna površina se imenuje teritorij, morska površina pa akvatorij). V drugem odseku so razpravljali ribarski izvedenci o vprašanju, kako je treba ravnati, da bi pregradnja Volge ne škodovala ribam. V tretjem odseku so kemiki o usodi Karabugaska zaliva tudi razmišljali. V četrtem odseku so se posvetovali me-teorologi o podnebju. V petem so govori-li o jezovih, v šestem o tleh, v sedmem o vrstah pšenice. Inženirji, agromi-ki, geologi, gospodarstveniki, kemiki, zoologi, botaniki, fiziki — koga pač ni bilo na tem zasedanju Akademije! V nosloplju Akademije je znanjalki dvo- ran in so se posvetovanja vršila hkrati v več poslopih — v Institutu za ener-gijo, v Geološkem inštitutu in v Domu inženirjev.

Zemljevide morja, tabele padavin in risbe jezov so zamenjavali na stenah vedno novi zemljevidi, tabele in risbe. Če bi moral vse to delo opraviti en sam človek, en učenjak, bi delal vse

življenje in še ne bi dela dokončal. Kateri možgani bi pač mogli obsedi hkrati vse vede, proučiti prirodo z vseh strani hkrati?

Taki nalogi so kos samo kolektivni možgani. Ti so rešili Volga-Kaspij v šestih dneh.

Zasedanje Akademije znanosti je trajalo od 25. do 30. novembra 1933. In 30. novembra so bili že sprejeti sklepi o vseh poglavitnih vprašanjih.

Na zaključni seji je dobil eden izmed akademikov besedo, da je prebral sklep. Človek bi bil mislil, da to ni seja Akademije, ampak sodna razprava. Vsi so čakali: kakšna bo sodba?

Sodba je vsebovala mnogo točk, ena izmed prvih pa je bila: »Vodna bilanca Kaspijskega morja mora biti ohranjena.«

Bilanca — to je ravnotežje dohodkov in izdatkov. A kako bo mogoče ohraniti Kaspij, če bomo vzel toliko vode iz Volge in iz drugih rek, ki tečejo v Kaspij?

Sodba je govorila tudi o tem: izdatek vode je treba nadomestiti, treba je dovajati Volgi dopolnilno hrano iz sosed-nih rek.

KJE SI BODO PODALE ROKE

Volgi so prisodili dodaten vodni ob- rok. Vodo zanj pa je treba vzel iz so-sednih rek.

Iz katerih rek? Na jugu naše dežele vode manjka, medtem ko je je na severu preveč. Na